

CURS ACADÈMIC: 08-09

LLICENCIATURA: Periodisme

CURS:

Primer

Codi: 20722

Assignatura: Gèneres Informatius i Interpretatius en premsa

Tipus d'assignatura: Troncal

Nº de crèdits: 10 (5+5)

Professorat: Teoria: Albert Chillon, Vicenç Rabadán

Pràctica: Gemma Casamajó

Quadrimestre: Segon

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

L'assignatura vol proporcionar als estudiants de primer any una solent introducció als gèneres periodístics informatius i interpretatius –entrevista, reportatge, crònica–, concebuts com a modalitats expressives essencials en la cultura periodística contemporània, sotmeses a transformació però dotades d'una relativa estabilitat. El temari està dissenyat per facilitar la formació dels estudiants en tres aspectes essencials i connexes: de primer, els criteris i conceptes necessaris per a comprendre la naturalesa dels gèneres tractats; en segon lloc, les habilitats expressives precises per cultivar-los; per últim, la cultura periodística imprescindible per conèixer els referents i antecedents més destacats de la pràctica periodística del nostre temps.

TEMARI

Els gèneres periodístics: qüestions premilinars

- Els gèneres periodístics entesos com a tipus d'enunciats relativament estables
- Gèneres primaris o simples i gèneres secundaris o complexos
- La tensió irresoluble entre permanència i hibridació

Els gèneres periodístics i la seva tradició

- Origen i evolució dels gèneres periodístics
- Les teories dels gèneres: de la divisió entre textos informatius i opinatius als graus diversos d'interpretació en els textos periodístics.
- Una antologia de peces, publicacions i autors cabdals

El periodista com a emparaulador de la realitat: l'expressió periodística, oral i escrita

- El gir lingüístic i la seva incidència en l'estudi i en la pràctica del periodisme
- Condició retòrica de l'expressió periodística
- Condició narrativa de l'expressió periodística
- Condició discursiva de l'expressió periodística
- Redacció i escriptura: *ars recte discendi* i *ars bene discendi*
- La tensió entre autoria i intersubjectivitat.
- Entre en mite de l'objectivitat i l'ambigüetat de la interpretació

Aprehensió i conceptualització de la realitat: *inventio*

Identificació, obtenció i recerca de la informació:

- Trets singulars del coneixement periodístic. El 'camp periodístic'
- Cultura professional, rutines productives i tematització: identificació i construcció de l'esdeveniment periodístic. Incidència de les convencions (professionals i socio-culturals) i de les conviccions personals.
- L'observació i les seves variants: observació convencional, observació participant, participació observadora
- El treball amb les fonts: personals (de l'entrevista de declaracions a l'entrevista en profunditat) i documentals (el treball de documentació)
-

Les grans maneres de dir en periodisme: *dispositio*

- Narració: composició del relat
- Descripció: la pintura d'ambients i personatges
- Conversació: la representació de les parles
- Exposició: l'explicació d'idees i fets
- Argumentació: la dialèctica de les idees
-

Les grans maneres de dir en periodisme: *elocutio*

- El periodisme com a 'ars retòrica'
- L'eloquència com a desideràtum: precisió, claredat i expressivitat
- Ús del punt de vista narratiu en periodisme:
 - o autor i narrador
 - o narradors externs
 - o narradors interns
 - o tècniques de representació de la vida mental
 - o el relat sense narrador
- Trops i figures d'estil:
 - o trops i figures lògics
 - o trops i figures semàntics
 - o trops i figures sintàctics

Els gèneres informatius i interpretatius i le seves variants

- o L'entrevista i les seves variants
- o La crònica i les seves variants
- o El reportatge i les seves variants
- o D'altres gèneres: el retrat i la semblança, la informació, l'informe

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- Chillón, Albert (1999): *Literatura y periodismo. Una tradición de relaciones promiscuas*, Barcelona, València, Castelló, UAB-UV-UJI.
- Borrat, Héctor (1989): *El periódico, actor político*, Barcelona, Gustavo Gili.
- Gomis, Llorenç (1989): *Teoria dels gèneres periodístics*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, CEDIC.
- Balsebre, Armand; Mateu, Manuel, i Vidal, David (1998): *La entrevista en radio, televisión y prensa*, Madrid, Cátedra.
- Mortara, Bice (1996): *Manual de retórica*, Madrid, Cátedra.
- Núñez Ladevéze, Luis (1995): *Introducción al periodismo escrito*, Barcelona, Ariel.
- Saavedra, Gonzalo (1999): *Voces con poder*, TD, UAB.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

- López García, Angel (1996): *Escritura e información*, Madrid, Cátedra
- Gaye Tuchmann (1983): *La producción de la noticia. Un estudio sobre la construcción de la realidad*, Barcelona, Gustavo Gili
- Montero, María Dolores (1995): *La informació periodística i la seva influència social*, Bellaterra, UAB.
- Arfuch, Leonor (1994): *La entrevista, una invención dialógica*, Barcelona, Paidós
- Burguet, Francesc (1997): *Construir les notícies. Una teoria de la redacció periodística*, Barcelona, Dèria.
- Sáez, Albert (1999): *De la representació a la realitat*, Barcelona, Dèria.
- Teruel, Elvira (1997): *Retòrica, informació i metàfora*, Barcelona, UAB.
- Wolfe, Tom (1974): *El nuevo periodismo*, Barcelona, Anagrama.
- Capote, Truman (1992): *A sangre fría*, Barcelona, Anagrama
- Kapuscinski, Ryszard (1987): *El sha*, Barcelona, Anagrama
- DD.AA. (2002): 'Comunicació periodística: un canvi de paradigma?', monogràfic de la revista *Anàlisi. Quaderns de comunicació i cultura*, n. 28
- DD.AA. (2000): 'Narrativitat i comunicació', monogràfic de la revista *Anàlisi. Quaderns de comunicació i cultura*, n. 25.
-

METODOLOGIA DOCENT

a) Teoria

El temari ha estat pensat per a ser impartit durant la primera hora i mitja de cada sessió. Hom desenvoluparà les explicacions tenint ben present la integració de les tres dimensions del programa: teòrica, cultural i aplicada.

b) Pràctica

Les pràctiques seran de dos tipus: d'una banda, durant la segona hora i mitja de cada sessió, hom farà pràctiques a classe relacionades amb la discussió, anàlisi i comentari de peces periodístiques canòniques; d'una altra, de vegades a classe i tot sovint al carrer i a casa —els requisits d'elaboració dels gèneres tractats així ho aconsellen—, hom realitzarà pràctiques d'escriptura que seran supervisades i corregides pels professors.

SISTEMA D'AVALUACIÓ

Els professors aconsellaran que els estudiants s'acullin a un sistema d'avaluació contínua, que es durà a terme tot al llarg del curs i que tindrà en compte la totalitat de les pràctiques i activitats previstes. Tanmateix, tant els estudiants que així ho desitgin com els que no assisteixin regularment a classe podran presentat-se al preceptiu examen final.

Data

Signatura Cap del Departament